حقوق حیوانات

رانندگی ایمن برای محافظت از حیوانات

سپهر سلیمی

● ایران جزء کشورهایی است که رتبه بالایی در تلفات جاده‌ای دارد. در کنار تلفات جاده‌ای انسانی، به همان میزان نیز حیوانات زیادی در جاده‌های کشور جان می‌سپارند. در این نوشته به نکاتی برای رانندگی ایمن برای حیوانات اشاره شده است.

پیش از شروع بحث خوب است بدانیم بیش از ۴۰ درصد تلفات حیات‌وحش مربوط به گربه‌سانان است. تصادفات جاده‌ای عامل بیش از نیمی از مرگ‌ومیر یوزپلنگ‌های ایران است. بر اساس تحقیقی که مرضیه حسینی، کارشناس محیط زیست، طی بازه زمانی ۹ ساله انجام داده، تصادفات جاده‌ای، اولین عامل تأثیرگذار بر مرگ‌ومیر گوشت‌خواران کشور بوده و ۵۲ درصد از مرگ‌ومیر کل پستانداران، به طور مستقیم در ارتباط با تصادفات جاده‌ای رخ داده و در این میان، گوشت‌خواران با حدود ۶۴ درصد، بالاترین آمار مرگ‌ومیر جاده‌ای را داشته‌اند. بر اساس این تحقیق که در فصلنامه «انسان و محیط زیست» دانشگاه آزاد اسلامی منتشر شده است، جاده پارک ملی گلستان به‌تنهایی ۳۹ درصد از تلفات جاده‌ای حیات‌وحش کشور و ۷۸ درصد از تلفات جاده‌ای پلنگ‌ها را به خود اختصاص داده است.

یکی از دلایلی که باعث افزایش تلفات جاده‌ای حیات‌وحش در ایران شده، عدم ایمن‌سازی حاشیه جاده‌هایی است که از کنار یا وسط مناطق حفاظت‌شده محیط زیست گذر می‌کنند. درحالی‌که ایجاد روگذر یا زیرگذر برای عبور حیات‌وحش در بسیاری از کشورهای دنیا امری متداول است، اما این مسئله مهم مورد بی‌توجهی قرار گرفته.

طبق مطالعاتی که روی تصادفات جاده‌ای حیات‌وحش شده، فقط حدود شش درصد از رانندگان به صورت عمدی با حیوانات تصادف می‌کنند. با توجه به اینکه جلوگیری از تصادفات در سرعت‌های زیر ۶۰ کیلومتر در ساعت، به صورت معناداری قابل پیشگیری هستند، به نظر می‌رسد باید ضوابطی تصویب شوند تا لااقل در مناطق حفاظت‌شده سرعت خودروها به زیر ۶۰ کیلومتر در ساعت کاهش یابد و ابزار کنترلی کافی نیز برای این مسئله در نظر گرفته شود. این مسئله ثابت می‌کند نصب تابلوهای هشداردهنده در مناطق زیست حیات‌وحش برای کاستن از سرعت می‌تواند نقش مؤثری در کاهش تلفات جاده‌ای حیات‌وحش داشته باشد. نکته مهم این است که در نظر داشته باشیم در فصول سرد سال برخی از حیوانات برای استفاده از پسماند به حواشی جاده‌ها می‌آیند.

در میان حیوانات شهری، گربه‌ها بزرگ‌ترین قربانیان تصادف جاده‌ای هستند. این مسئله، به‌ویژه در فصل بهار که نوزادان گربه‌ها تازه به دنیا آمده‌اند به اوج می‌رسد. رعایت سرعت و احتیاط در مناطقی که احتمال زندگی این حیوانات وجود دارد نقش مهمی در کاهش حوادث دارد. توجه داشته باشیم که گاهی چراغ یا بوق‌زدن اصلا فایده ندارد و باعث ایستادن حیوان می‌شود. استفاده از قلاده در هنگام پیاده‌روی از دیگر مواردی است که حیوان خانگی را از خطر تصادف مصون می‌دارد.

و نکته آخر آنکه اگر حیوان آسیب‌دیده‌ای در کنار جاده دیدید، حتما به کمکش بروید یا با سازمان حفاظت محیط زیست یا گروه‌های محیط‌زیستی تماس بگیرید. این کار شما می‌تواند باعث نجات یک جان شود.

عکس: عباس کوثری، شرق

سعید مدنی در گفت‌وگو با «شرق»

ترسیمی از جهان پساکرونا

شهرزاد همتی: شکی در این نیست که با آمدن کرونا شکل زندگی مردم زمین تغییر کرد. تعاملات اجتماعی جای خود را به تنهایی و گوشه‌نشینی داد و یکباره کشورهایی نظیر ایتالیا که همیشه مملو از توریست بودند، تا روزها و ماه‌ها خیابان‌هایشان خالی از هرکسی شد. ایران هم از این قاعده مستثنا نبود. مردم کشوری که تنها چند هفته تا آغاز سال نو و جشن نوروزی فرصت داشتند، یکباره متوجه شدند خبری از جشن و دیدوبازدید نیست و حتی برای حفظ سلامتی باید از خرید شیرینی‌های سنتی عید بپرهیزند. همه چیز شکل و حال‌وهوایش عوض شد. عید بود و دیدوبازدیدش، اما مردم در خانه ماندند. لباس‌های نویشان را در گنجه نگه داشتند و با تماس تصویری به یکدیگر عید را تبریک گفتند. مردم ایران که اصولا اهل آغوش‌گرفتن و دیده‌بوسی هستند، حتی تا لحظه نگارش این گزارش از در آغوش‌گرفتن عزیزانشان منع شده‌اند. دست‌دادن، فرهنگ سلام‌وعلیک مردم و مراودات آنها شکل عجیبی به خود گرفت و به نظر می‌رسد این اتفاقات تا پس از پایان بحران کرونا در فرهنگ مردم باقی بماند. مردمی که حالا حتی بسته‌بندی بستنی را هم ضدعفونی و در خانه جلسه آنلاین برگزار می‌کنند، بعید است بتوانند این عادات را به‌راحتی کنار بگذارند. جهان پس از کرونا احتمالا با جهان پیش از آن در تمامی جنبه‌ها متفاوت خواهد بود. واقعیتی که باید بپذیریم، این است که جهان پس از کرونا هرگز مثل قبل از آن نخواهد بود. مطابق آنچه تاریخ روایت می‌کند، پس از همه‌گیری‌های بزرگ، اتفاقات زیادی در جهان افتاده و این همه‌گیری‌ها تأثیرات بسیاری در زندگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مردم جهان داشته است. مردمی که با رنج ازدست‌دادن جمعی روبه‌رو هستند و برای ماه‌های طولانی در تنهایی زندگی کردند، نیاز دارند دوباره بتوانند به زندگی عادی بازگردند. اما سؤال اصلی این است که آیا اصلا جهان پس از کرونا واژه درستی است و در صورتی که این واژه صحیح باشد ما چقدر از آن می‌دانیم. بسیاری معتقدند چنانچه توفان کرونا در آینده نزدیک فروکش نکند، جهان با تغییرات بزرگی مواجه خواهد شد که بی‌تردید از آغاز قرن بیستم تاکنون سابقه نداشته است. ورشکستگی‌های بزرگ در اکثر صنایع و مشاغل از نفت تا هواپیمایی و از خودروسازی تا گردشگری رخ خواهد داد. نظام‌های آموزشی از ابتدایی تا دانشگاه که هم‌اکنون قریب یک‌ونیم میلیارد نفر از جمعیت ۷.۸ میلیارد نفری جهان را در خود گرفته است به شکلی بی‌سابقه نیازمند تغییرات بنیادی خواهد شد. شکاف‌های طبقاتی گسترده‌تر خواهد شد و سرعت تبدیل بحران‌های اقتصادی به بحران‌های اجتماعی فزونی خواهد گرفت.

سعید مدنی، جامعه‌شناس شهری و تحلیلگر مسائل اجتماعی، در گفت‌وگویی با «شرق»، چارچوب ذهنی خود را درباره جهان پس از کرونا تشریح کرد. او دراین‌باره گفت: «جهان پساکرونا، جهانی دیگرگون خواهد بود که معاشرت انسان‌ها و رفتار دولت‌ها تغییر کرده و وظایف سنتی دولت‌ها به دنبال تغییر تفکر انسان دگرگون خواهد شد. کرونا مثل همه بیماری‌های همه‌گیر و شایع در سطح جامعه در ادوار گذشته، بدون تردید آثار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سیاسی گسترده‌ای به دنبال خواهد داشت و فهم ما را از جهان هستی دگرگون می‌کند. می‌شود گفت در واقع این آثار را هم در حوزه نظری و هم در حوزه عملی و زندگی روزمره خواهیم دید. در حوزه نظری، به نظر می‌رسد حوزه‌های مختلف دینی و غیردینی را در معرض چالش‌های جدی قرار می‌دهد و از لحاظ نظری، در حوزه الهیات و اندیشه دینی، به‌طور مشخص اندیشه سنتی را به‌شدت در معرض سؤالات جدی قرار می‌دهد و درعین‌حال به نظرم حتی نگاه‌های مترقی و نواندیش دینی را هم با چالش‌هایی مواجه می‌کند که باعث ارتقای آن خواهد شد. به‌طور قطع، فلسفه علم و جایگاه آن را مورد بحث قرار می‌دهد و این قدرتی که برای علم قائل بودیم و فکر می‌کردیم پاسخ‌گوی همه مسائل است، در نهایت با سؤالاتی مواجه می‌شود که نشان از کاستی‌هایی آن است. دنیای مدرن و تعارضات آن را به چالش می‌کشد و از همه مهم‌تر، جنگ تاریخی علم و دین را بار دیگر زنده می‌کند و می‌توان انتظار داشت که در حوزه اندیشه، بشریت دستاوردهای مهم و ارزنده‌ای پس از کرونا داشته باشد».

او با اشاره به تبعات کرونا در زندگی اجتماعی مردم تصریح کرد: «در حوزه اجتماعی هم بدون تردید، وقوع این پدیده جهانی آثار و پیامدهای جدی دارد و حتما تغییرات جدی در باورها و ارزش‌ها و نگرش‌های جهانی ایجاد خواهد کرد؛ به‌ویژه در جامعه ایران به نظر من این تغییرات بسیار میمون و مبارک خواهد بود و به‌طور قطع جامعه ایران را یک گام دیگر جلو می‌برد. به‌طور خاص روی جامعه مدنی نقش مثبتی خواهد داشت و باید انتظار داشته باشیم که جامعه مدنی بعد از کرونا در مقایسه با قبل از آن، توانایی‌های بسیار بیشتری داشته باشد. تجربه این دوران و نقشی که جامعه مدنی در آن ایفا کرده و خواهد کرد، بدون تردید موجب ارتقای این جامعه خواهد شد». بالطبع دولت‌ها و نظامات سیاسی هم از این ماجرا تأثیر می‌گذارد. اهمیت مردم بر حکمرانی را بار دیگر اثبات می‌کند. دولت‌هایی که تصور می‌کنند بدون پشتوانه جامعه و بدون اتکا و کسب نظر مردم، می‌توانند به حکمرانی ادامه دهند و مقبولیت‌شان را حفظ کنند به‌شدت در معرض چالش‌های جدی قرار می‌دهد. سهم و جایگاه پیوندهای جهانی را روشن می‌کند. در واقع این اندیشه که هر کشوری می‌تواند فارغ از قوانین و قواعد و مقررات بین‌الملل در درون مرزهای خودش هر سیاست و قانونی را اجرا کند، مورد سؤالات جدی قرار داده و به دولت‌ها نشان می‌دهد ناچارند از این قواعد بین‌المللی دیر یا زود تبعیت کنند». مدنی تأکید کرد: «کرونا سهم بسیار زیادی در ضرورت شفافیت دولت‌ها و نظام‌های سیاسی خواهد داشت. به نظر می‌رسد هم از جهت مطالبه از سوی ملت‌ها و هم از جهت ضرورت حکمرانی در دنیای امروز، نظام‌های سیاسی بیش از گذشته ناچار هستند به سمت شفافیت بروند». مدنی با اشاره به الزام تغییر رویه در نگرش دولت‌های به وظایفشان در پایان خاطرنشان کرد: «اما به نظر من آنچه در میان همه این تبعات از اهمیت بیشتری برخوردار است، نگاهی است که به ما در قبال جهان و هستی می‌دهد. حتی آن نگاه فردگرایانه را به‌شدت زیر سؤال خواهد برد. در واقع آن نگاه لیبرال که فردیت در رأس همه چیز قرار داشت و در وضعیت خلأ اجتماعی رویکرد لیبرال آن را قرار می‌داد و خود فرمانروایی را برای او توصیه می‌کرد، پس از کرونا به‌شدت زیر سؤال می‌رود. کرونا نشان داد فردیت واحد وجود ندارد و نمی‌شود منافع فرد را بدون توجه به منافع و خیر عمومی توضیح داد و توجیه کرد. نشان داد تقدم منافع جمعی بر منافع فردی به صورت الزام‌آور و اجتناب‌ناپذیری وجود دارد و باید پذیرفته شود و همچنین باید به تأمین نیازهای فرد و حقوق فرد در قالب منافع جمعی اندیشید. در واقع با این ساده‌اندیشی‌ها و صحبت‌های عوامانه‌ای مثل خصوصی‌سازی و کوچک‌سازی، در تعارض جدی قرار می‌گیریم. به این ترتیب که دولت باید سهم خود را در بهبود جدی جوامع پرداخت کند و توجه داشته باشد که جز تأمین امنیت، سلامت، آموزش و بهداشت، همه اینها از وظایف ذاتی دولتی است که هدفش این است که مشروعیت خود را از جامعه و مردم کسب کند و دولت نمی‌تواند از زیر بار چنین مسئولیت‌هایی شانه خالی کند. به این ترتیب به نظر من شاید مهم‌ترین و مؤثرترین تغییر و پیامی که کرونا و پساکرونا برای ما دارد، این است که در رویکردهای لیبرال و نئولیبرال بازنگری شود. نظام سرمایه‌داری و نئولیبرالیسم متهم شماره یک دستبرد به طبیعت برای دستیابی به تولیدات بی‌سرحد صنعتی و در نهایت منافع حداکثری است. این سیستم متهم است با دست‌بردن در طبیعت، به چرخه طبیعی و اکوسیستم حیات به مقیاس زیادی آسیب رسانده و خلق بیماری‌های نوپدید، به شکلی واکنش چرخه حیات آسیب دیده به این دستبرد است. با این همه برای به حداقل‌رساندن و کاستن از عوارض این پدیده مخرب نیز نیازمند سرمایه‌گذاری و دانش فزاینده است که علی‌الظاهر در شرایط کنونی جهان، صرفا از عهده نظام سرمایه‌داری برمی‌آید».

نکته

کرونا سهم بسیار زیادی در ضرورت شفافیت دولت‌ها و نظام‌های سیاسی خواهد داشت. به نظر می‌رسد هم از جهت مطالبه از سوی ملت‌ها و هم از جهت ضرورت حکمرانی در دنیای امروز، نظام‌های سیاسی بیش از گذشته ناچار هستند به سمت شفافیت بروند

دریچه

اطلاع دولت از کرونا: دی‌ماه یا آخر بهمن

● **بهناز شوهانی:** مدت زیادی از انتشار اخبار شیوع ویروس کرونا در چین نگذشته بود که خبرهای جسته و گریخته مشاهده اولین موارد ابتلا در ایران منتشر شد. دولت و وزارت بهداشت در واکنش‌های اولیه اعلام کردند بررسی‌ها نشان می‌دهد اخبار مربوط به شیوع کرونا در کشور درست نیست و آن را تکذیب کردند.

مدت زیادی از انتشار اخبار ویروس کرونا در چین نگذشته بود که خبرهای جسته و گریخته اولین موارد ابتلا در ایران منتشر شد. دولت و وزارت بهداشت در واکنش‌های اولیه اعلام کردند بررسی‌ها نشان می‌دهد اخبار مربوط به شیوع کرونا در کشور درست نیست و آن را تکذیب کردند.

برخی اصرار زیادی دارند که ثابت کنند شیوع بیماری و اطلاع مسئولان از آن در دی‌ماه بوده است و دولت نیز اصرار دارد بگوید در پایان بهمن از شیوع بیماری باخبر شده و بلافاصله به مردم اطلاع داده است. حال سؤال ساده این است که زمان اطلاع و اطلاع‌رسانی دولت چه اهمیتی دارد؟

این سؤال را می‌توان از چند منظر بررسی کرد.

مسئولیت دولت‌ها

پس از انتشار اولین اخبار در مورد شیوع بیماری در چین، قاعدتا مسئولان کشور با توجه به سوابق شیوع پاندمی‌ها و اپیدمی‌ها باید ضمن ارزیابی درست و دقیق، وضعیت احتمال ورود این ویروس به کشور را بررسی و تمهیدات و اقدامات قاطعی برای جلوگیری از شیوع گسترده آن در کشور اتخاذ می‌کردند. دولت سالانه میلیاردها دلار برای حضور نمایندگان خود در سایر کشورها و همچنین در حوزه‌های اطلاعاتی و امنیتی هزینه می‌کند و اساسا فلسفه وجود دولت‌ها بر این اصل استوار است که جامعه و کشور را اداره کنند و از منافع و امنیت ملی و مهم‌تر از همه جان و مال مردم محافظت کنند. اگر بگوییم دولت قادر به ارزیابی خطر و خسارات ناشی از ورود این ویروس به کشور نبوده یا متوجه ورود آن به کشور نشده است، می‌تواند به منزله بی‌توجهی به سلامتی و حقوق مردم و کوتاهی در حفظ منافع و امنیت ملی و مواردی از این تلقی شود چراکه خطر انتقال و ورود بیماری به کشور بسیار محتمل و قطعا برای مسئولان کشور با دراختیارداشتن انواع امکانات رصد و کنترل کاملا قابل پیش‌بینی بوده و الزاما باید با توجه به اهمیت بسیار حیاتی موضوع از لحظه انتشار اولین اخبار در مورد شیوع یک ویروس خطرناک، نظارت و کنترل بسیار جدی جهت جلوگیری از ورود بیماری به کشور اعمال می‌شده است. لذا ناآگاهی یا آگاهی با یک ماه تأخیر از ورود ویروس به کشور به هیچ وجه قابل قبول یا قابل توجیه نیست. حال اگر بگوییم دولت مطلع بوده و پنهان‌کاری کرده است موضوع ابعاد تازه و البته بدتری پیدا خواهد کرد چراکه نمی‌توان پذیرفت دولت از وجود چنین عامل خطرناکی در جامعه مطلع بوده و با پنهان‌کاری جان و سلامتی و سایر ابعاد زیست جامعه و کشور را در خطر قرار داده است.

گذشته از مسئولیت دولت‌ها در جلوگیری از ورود یک عامل خطرناک همچون یک اپیدمی به کشور، به فرض آنکه به هر دلیلی ویروس وارد کشور شده باشد، آگاهی و اتخاذ تصمیم و اقدام فوری برای جلوگیری از شیوع گسترده اپیدمی بسیار حیاتی است.

ادامه در صفحه ۱۳

جدول ۳۶۶۹ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نویسنده فرانسوی اثر مشهور شازده‌کوچولو ۲- خانه بزرگ- نخ خیاطی که به دور لوله کاغذی پیچیده شده است- شک‌کننده ۳- باتجربه- گرامی- در امان‌بودن ۴- حشره‌ای شبیه سنجاقک- مرغ افسانه‌ای- مکان ۵- به سختی یافت می‌شود- دعاها ۶- ضمیر مؤنث عربی- کافی- یاری‌کننده ۷- دور از شلوغی و ازدحام - بزرگداشت- ناامید ۸- فرودآمدن- نور ماه- زمان تعیین‌شده برای انجام کاری ۹- خراب‌کردن- دلداده شیرین- خواهش‌های نفسانی ۱۰- استخوان جمجمه- سروری- گرداگرد دهان ۱۱- بیمار- دقت زیاد در جزئیات امری۱۲- بسیار سرد- مرکز- شهری در خوزستان ۱۳- تغییر متناوب- الهه عشق در اساطیر یونان- فریادرس ۱۴- حافظه اصلی کامپیوتر- کار بی‌مزد و رایگان- کوهی در مکه ۱۵- کنایه از مسخره‌کردن کسی است.

عمودی:

۱- سقف اتاق- تثبیت‌شده ۲- نام مادر امام زمان (عج) - منجمد- مقابل بیداری ۳- تیره و ظلمانی- مخترع سینما- خالص ۴- حقه و نیرنگ- مرتب و منظم ۵- بسیار خوب- نمره عالی- ظرفی برای نوشیدن مایعات ۶- اجداد- در گرو- پنج ترکی۷- قلاب کمربند- بدون فکر قبلی و به‌طور ناگهانی- گلن‌گدن ۸- کال- ۱۰ هزار مترمربع- گلی زینتی ۹- رمانی نوشته رضا امیرخانی- رسانه شنیداری- صوت اندوه و افسوس۱۰- گنده- رادار- داستانی نوشته جان اشتاین بک ۱۱- پاداش- سرمشق و الگو- پول ژاپن ۱۲- از فرمانروایان آل زیار - لامپ فلورسنت ۱۳- میزبان المپیک ۲۰۰۸- سروصدا- شرکتی که سرمایه آن متعلق به چند نفر است ۱۴- متداول- استانی در حاشیه دریای خزر- لوله باریک در ساقه گیاه ۱۵- موحد و دیندار- ناطق.

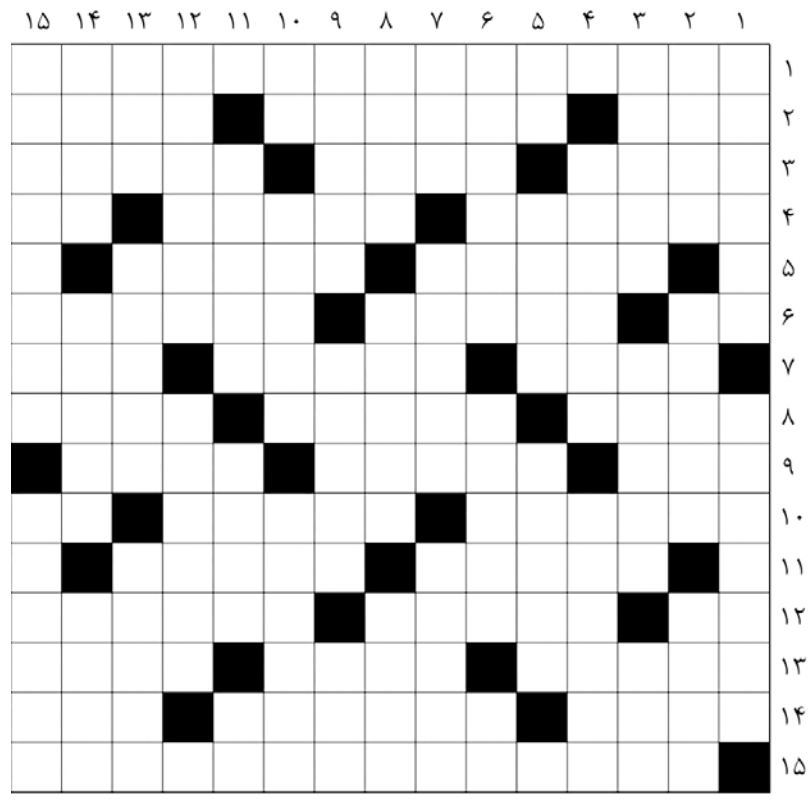

حل سودوکو سخت

۲	۷	۱	۴	۵	۳	۶	۹	۸
۶	۵	۹	۲	۷	۸	۴	۱	۳
۸	۳	۴	۶	۱	۹	۲	۷	۵
۳	۶	۵	۷	۲	۱	۸	۴	۹
۴	۱	۸	۳	۹	۵	۷	۲	۶
۷	۹	۲	۸	۴	۶	۳	۵	۱
۵	۸	۷	۹	۶	۴	۱	۳	۲
۹	۲	۳	۱	۸	۷	۵	۶	۴
۱	۴	۶	۵	۳	۲	۹	۸	۷

حل سودوکو ۲۶۶۴

۶	۲	۸	۷	۹	۵	۱	۳	۴
۷	۴	۵	۸	۱	۳	۶	۹	۲
۹	۳	۱	۲	۶	۴	۸	۵	۷
۳	۸	۲	۴	۷	۹	۵	۶	۱
۴	۵	۹	۶	۲	۱	۷	۸	۳
۱	۷	۶	۵	۳	۸	۲	۴	۹
۵	۱	۳	۹	۸	۷	۴	۲	۶
۸	۶	۷	۳	۴	۲	۹	۱	۵
۲	۹	۴	۱	۵	۶	۳	۷	۸

جدول ۳۶۶۸

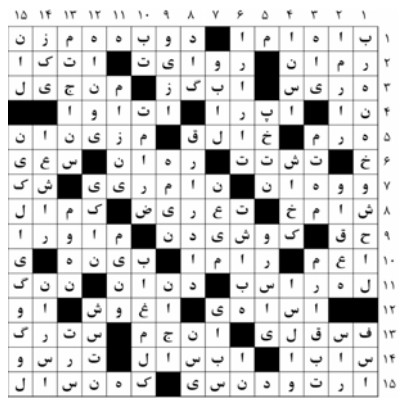

سودوکو سخت ۲۶۶۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۳				۹	۴		
۹			۱					۸
	۱		۸				۹	
	۴	۱			۳			
	۹	۶				۳	۵	
			۶			۲	۱	
	۶				۱		۴	
۵					۲			۹
		۴	۹				۷	

سودوکو ساده ۲۶۶۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۱		۹						
	۶	۲	۳	۷		۵		
۳	۷				۹			
۴	۹		۸		۷			۲
۲	۱	۶				۸	۵	۷
۷			۵		۲		۹	۴
			۹				۴	۵
		۱		۴	۸	۹	۳	
						۷		۱